

FÒRUM ECONÒMIC MUNDIAL DE DAVOS

Planificant els 90

Durant sis dies, empresaris i polítics del món industrialitzat han debatut els problemes del deute al tercer món, l'aplicació de l'Acta Única Europea i el paper que les regions poden fer en l'economia del continent.

R. Aymerich

Des del seu naixement, l'any 1971, el Fòrum Econòmic de Davos ha estat considerat un excel·lent baròmetre de l'economia planetària. Empresaris i polítics dels països industrialitzats intercanvien opinions: els grans presenten el disseny de la seva política econòmica, i els petits intenten fer-se escoltar en el concert internacional. Aquesta vegada es tractava de definir el panorama dels 90 i els problemes que l'economia mundial té plantejats. El deute del tercer món, el mercat únic europeu, la necessitat d'harmonitzar el creixement amb l'ecologia i la creixent interdependència de l'economia mundial, dominaren els debats.

El fòrum acabà amb la intervenció de Raymond Barre, copresident del fòrum, el qual féu una crida —a tall de conclusió— sobre la necessitat de tenir en compte els criteris ecològics a l'hora de dissenyar les diferents polítiques industrials, més quan aquestes depenen cada vegada més de sectors com la investigació i la comunicació. L'elegant polític francès recollia així la intervenció de la primera ministra noruega Gro Harlem Bruntland que, recordant potser l'irreversible femer en què s'ha convertit el mar del Nord, demanava una cimera mundial sobre l'ecologia i alertava sobre les contradiccions d'un món on conviuen els grans avanços tecnològics amb la gana i la misèria.

Menys radical va ser el debat sobre el deute del tercer món, encara que tam-

Dalt, Jacques Delors. Baix, Raymond Barre.

El president Pujol va reivindicar a Davos l'acostament entre l'Est i l'Oest.

bé oferí algunes sorpreses. El president veneçolà, Carlos Andrés Pérez presentà un panorama desolador sobre els efectes del deute en les economies sud-americanes i va sorprendre tothom amb una proposta arriscada: crear una agència mundial —on participessin el FMI i el Banc Mundial— que recomprés al 50% el deute als bancs occidentals a canvi de bons a llarg termini. La mesura permetria rebaixar la feixuga càrrega que suposen els interessos en el pagament del deute. La proposta va merèixer l'aplaudiment de Raymond

Barre, però cap alt mandatari va voler pronunciar-se sobre la iniciativa.

Georges Feldstein, assessor econòmic de la Casa Blanca, va desfer alguns dels interrogants que es tenen sobre la política econòmica que aplicarà Georges Bush, assenyalant que la reducció del dèficit comercial dels EUA passa per la devaluació del dòlar per sobre del quinze per cent. Per la seva part, el president de la Comissió Europea, Jacques Delors, eixí airós dels temors que el mercat únic europeu suscita en les economies d'altres països. En el discurs final, Barre faria una crida al lliure mercat i a la necessitat de no cedir davant les temptacions proteccionistes. I és que els recels al mercat europeu dels dotze no provenen sols dels EUA sinó que arriben també als països de l'Est.

Des que Gorbtxov féu el tret de sortida, les economies de l'Est han començat ja a fer mostres de fe sobre les virtuts de l'economia de mercat. Així, al Fòrum s'esperava la presència de l'avantguarda econòmica de la *perestroika*, el secretari general del Partit Comunista Magiar, Karoly Grosz. Però no va ser possible. Sí que hi van ser presents, per contra, representants de les regions d'Eslovènia i Croàcia —les dues repúbliques més dinàmiques de l'estat iugoslau— com també la regió hongaresa de Vas. El més significatiu, però, és que venien de la mà de Jordi Pujol, que aquesta vegada acudia al Fòrum en qualitat de vice-president de l'Assemblea de les Regions Europees.

En un recent article publicat a la premsa occidental pel dissident txec Jiri Pelikan, aquest demanava que l'Europa dels dotze no s'oblidés de l'altra Europa, dels països de l'Est. «Si els estats no poden, haurà de ser la societat la que iniciï la integració». Fent bo aquest reclam, Jordi Pujol —que era la tercera vegada que visitava Davos— reivindicava en el seu discurs el paper fonamental que les regions europees tindran en la futura Europa i en l'acostament entre l'Est i l'Oest.

El protagonisme de Pujol ha contrastat amb el poc ressò obtingut per altres representacions de l'estat. La *nova classe empresarial espanyola*, o bé s'ha retirat a un segon i discret pla —Pedro de Toledo, del BBV— o ha anul·lat a darrera hora la seva presència anunciada, cas de Mario Conde. Fins i tot el govern espanyol, de qui s'esperava una mediació simbòlica en el tema del deute —ara que, ocupant la presidència de la CEE, es vol interlocutor vàlid per l'Amèrica Llatina—, ha preferit no dir-hi la seva. □

EL BANC D'ESPANYA APLICA NOVES MESURES DE RESTRICCIÓ MONETÀRIA

Interessos a l'alça

El dimarts 31 de gener, el governador del Banc d'Espanya, Mariano Rubio, incrementava en un 1,5% el coeficient de caixa bancari. Malgrat la cautela inicial de les entitats afectades, el consum intern es veurà gravat per la puja d'interessos.

R. A.

Controlar la disbauxa, *refredar* l'economia... són frases que revelen la preocupació del govern espanyol per una inflació que sembla escapar-se de les seves mans. Si fins el passat estiu els gestors econòmics socialistes es mostraven contraris a aquest tipus d'intervencions, les noves mesures semblen confirmar un gir en la política econòmica del govern.

Josep Joan Pintó, president de la Caixa de Barcelona, explicava l'altre dia, en una entrevista a Catalunya Ràdio, que «malgrat que això podria frenar el consum intern, no tenia per què provocar una puja dels tipus d'interès bancaris». Aquest aclariment semblava, per boca de Mariano Rubio, un prec de cara a les entitats financeres. Més quan la puja d'aquests tipus d'interès tornaria a provocar una nova entrada de diners de l'exterior, que estan també a l'origen d'aquesta onada inflacionària. Però el posterior comportament d'aquestes entitats —la mesura arriba just en el moment en què es trobaven embarcades en nombrosos crèdits al sector privat— i les noves mesures aplicades pel Banc d'Espanya —la puja dels tipus d'interès de les lletres del Tresor— fan pensar tot el contrari.

Les causes d'aquesta tendència inflacionista són variades i van de les habituals i cròniques en una economia d'expansió creixent i accelerada des de fa dos anys, a d'altres més conjunturals i imprevisibles. L'excés de liquiditat va ser, a finals del 1988, un dels factors més importants en el desbordament de la inflació, més en una economia prou atractiva per als inversors estrangers. Les actuals mesures semblen tenir per objectiu retirar de circulació al voltant de 400.000 milions de pessetes.

Un altre factor crònic al nostre país és la puja constant del sector serveis. El fet que l'estat espanyol estigui mancat de les infraestructures adequades obliga aquestes empreses a projectes a llarg termini que necessiten sovint de pujades constants de preus en els seus serveis. L'índex d'aquest sector ha es-

Mariano Rubio, governador del Banc d'Espanya.

tat, en els darrers dos anys, per damunt de la resta de preus i, malgrat que no se'l valora prou, no deixa de ser preocupant pel fet que la gran majoria d'aquestes empreses són de caràcter monopolista, per tant, de difícil intervenció. Quedarien dos factors per enumerar, que per imprevisibles, estan a la base de l'actual nerviosisme de les autoritats monetàries: el sector alimentari i el mercat laboral.

La puja de preus en els aliments entre juny i agost del 1988, ja va ser un avís: la progressiva aproximació dels preus agrícoles als existents a la CEE fa que, de moment, aquesta tendència sigui inevitable. Però aquest any s'hi pot afegir una nova causa: la sequera i els canvis meteorològics han malmès moltes de les collites i això pot tenir efectes inesperats en els preus.

L'altre factor és també el més polèmic, i al seu voltant mantenen postures enfrontades el govern, la CEOE i els sindicats. El creixement econòmic a l'estat espanyol no ha pogut millorar les taxes d'atur existents —al voltant del 20%, el més alt de la CEE—, i la vaga general del 14-D va demostrar que els sindicats no estan disposats a renunciar als beneficis d'aquesta embranzida econòmica. Les previsions d'augments salarials d'un 3% no es veuran confirmades per un mercat laboral cada vegada més crispat, i els convenis poden encarregar-se de demostrar aquesta tendència. □